

Lovforslagets §§ 1-4 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg stiller forslag om, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forenkling af statens mellemværende med Danmarks nationalbank.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 913, fremsættelsen i tidenden sp. 882).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Lars P. Jensen: Da lovforslaget ikke tilsiger andet end en forenkling af statsregnskabet, der kun er af bogholderimæssig karakter og ikke har andre problemer i sig, kan jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Damsgaard: De gode hensigter, den højtærede finansminister har givet udtryk for med lovforslaget om en regnskabsmæssig forenkling af statens mellemværende med nationalbanken, er også for mig umiddelbart tiltalende. Der har gennem årene været muligheder for visse misforståelser vedrørende den komplicerede kontering i statsregnskabet, selv om jeg dog tror, at det hvert år er lykkedes for os i finansudvalget at finde frem til det rigtige resultat. Saneeringen forekommer mig at være rigtig og medfører en bogholderimæssig forenkling, uden at man derved mister den fornødne oplysning i statsregnskabets § 30.

Jeg tror dog, det vil være rigtigt i et udvalg at se på, hvordan finansministeriets konto i henhold til særlige love, der er anført til at udgøre 1 118 mill. kr., er sammenlagt og skal behandles fremover. Der kan også være andre forhold vedrørende sammenlægning af disse forskellige konti, som det var rart at drøfte nærmere med den højtærede finansminister, inden vi giver tilslutning til lovforslaget.

Afdragstiden for den foreslåede statsforskrivning skal være 56 år. Et sådant åremål kan man også diskutere, men jeg mener ikke, der er stort at sige til, at afviklingen af de kolossale udgifter ved vort lands besættelse i årene fra 1940 til 1945 udstrækkes over godt et halvt århundrede. De 50 mill. kr., som foreslås afskrevet på statsforskrivningen hvert år, er, så vidt jeg kan skønne, en noget større nedbringelse af statens gæld til nationalbanken, end vi har forpligtet os til over for Amerikas Forenede Stater i henhold til overenskomsten vedrørende Marshallloven og i øvrigt i henhold til de bestemmelser, der er i forbrugsbegrænsende og andre love om, at provenuet skal bruges til afdrag på statens reguleringskonto i nationalbanken.

Det må vist også siges at være en noget ejendommelig måde, forrentningen fastsættes på, idet den foretages af debitor år for år på finansloven.

Der er jo tale om et ganske særligt statslån, og så vidt jeg kan se, vil den foreslåede forenkling bl. a. få den virkning, at overførslen af kontoen i henhold til særlige love til finansministeriets løbende konto, hvorpå der efter lovforslagets oplysning pr. 31. oktober 1959 skyldtes 83 mill. kr., efter de sidste oplysninger, jeg har fået, den 15. november 1959 kun 14 mill. kr., vil medføre en betydelig kreditsaldo på den løbende konto fremover, og da kontoen i henhold til de særlige love hidtil har været modregnet i reguleringskontoen, inden renteberegningen foretages, vil det ved folketingets — for det er jo folketinget, der fastsætter renten — fremtidige årlige fastsættelse af renten for denne forskrivning, der skal træde i stedet for reguleringskontoen, være rimeligt at skæve til, om finansministeriet i det forløbne år har haft et større eller mindre tilgodehavende i nationalbanken på den løbende konto. Det er jo nemlig således, at finansministeriet svarer nationalbankdiskontoen på de 5 pct. af overtræk på den løbende konto, den konto, der ved den foreslåede forenkling rent aktuelt bringes ud af verden ved hjælp af penge, der hidtil kun modregnedes mod en gæld at forrente med 1/4 pct., men på den anden side må det erindres, at en væsentlig og med årene stigende del af nationalbankens overskud indgår i statskassen, og dette

[Damsgaard.]

sidste forhold er med til yderligere at komplicere spørgsmålet om rentens fastsættelse.

Bogholderimæssigt er det foreslåede dog utvivlsomt en forenkling og forbedring, og vi vil fra venstres side være med til at fremme lovforslaget, og når vi i et udvalg får klaret de problemer, der kan være, vil vi også stemme for det.

Weikop: Det er åbenbart, at vi altid med glæde hilser ethvert skridt til forenkling, ligegyldigt hvilket område det drejer sig om, vel at mærke når forenklingen kan føre til større klarhed. I det foreliggende tilfælde mener den højtærede finansminister jo, at forenklingen bringer større klarhed. Folk kan ikke, mener den højtærede finansminister, rigtig finde ud af nationalbankens balance og ikke rigtig finde ud af, hvor meget staten skylder nationalbanken eller omvendt. Med andre ord, den højtærede finansminister mener ikke, at folk kan læse balancens fodnote, hvoraf statens mellemværende med nationalbanken ret tydeligt fremgår. Jeg skal naturligvis ikke bestride, at den højtærede finansminister har været ude for misforståelser, oven i købet sådan at den højtærede finansminister er blevet rost uberettiget. Jeg kan meget godt forstå, at finansministeren ville være glade for at blive rost, når der var grund dertil, men det sker måske mere sparsomt. Jeg ved ikke, om den højtærede minister venter ros for det foreliggende lovforslag, der stort set fremkommer, fordi fodnoten ikke bliver læst eller forstået rigtigt. Så er spørgsmålet, om dette kan være den eneste årsag til lovforslagets fremkomst. Kan ministeren have andre hensigter med sit forslag? Jeg tænker ikke så meget på forslaget om, at reguleringskontoen afløses af en statsforskrivning, hvilket vel kan være meget rimeligt; jeg tænker mere på, om overflytningen af særkontiene til den løbende konto kan skyldes andet end praktiske grunde.

Der har ofte i det høje ting været hede diskussioner om de penge, der blev hensat på særkonto. Jeg husker, at den højtærede økonomiminister under debatten om omsætningsafgiften meget stærkt hævdede, at de penge, som omsætningsafgiften indbragte, og som blev hensat på særkonto, kunne den højtærede finansminister ikke

røre. Ministeren kunne, som den højtærede økonomiminister dengang sagde, ikke bruge en rød øre af dem, og sådan noget lyder jo uhyre besnærende; men det, der menes, er vel, at finansministeren skal holde fingrene fra særkontiene, med andre ord kun trække, som det er bestemt i de pågældende love, og i stedet trække de nødvendige midler på den løbende konto. Det bliver man selvfølgelig hverken fattigere eller rigere af, men der må vel have været nogen fornuft i at holde særkontienes beløb skarpt adskilt fra den løbende konto. Mon ikke tanken har været — jeg ved det ikke — at fristelsen til at trække for hårdt på den løbende konto derved blev noget begrænset?

Konsekvensen af det foreliggende lovforslag vil, så vidt jeg kan bedømme, blive, at der til den løbende konto overføres ca. 1 milliard kr., og det vil igen sige, at særkontiene indgår som statens kasserereserve, og den højtærede finansminister siger, at kontoen både kan være i debet og i kredit. Det vil formentlig betyde, at finansministeren mener, at han nu har adgang til at trække alle de beløb, der er sat på særkonto, ud af nationalbanken via den løbende konto. Når det så siges, at de midler, der overføres fra særkontoen til den løbende konto, naturligvis skal finde anvendelse som bestemt i de gældende love, er det meget godt, hvis ikke den løbende konto er tappet for alle midler.

Jeg ved meget vel, at den højtærede finansminister heroverfor kan hævde, som det også er blevet fremhævet her, at det hele er bogholderimæssigt, man kan tage hatten op eller lade den ligge, resultatet bliver det samme. Det kan selvfølgelig være meget rigtigt, men hvis hensigten har været, at særkontienes beløb ikke, om jeg så må sige, skulle gå ind i den almindelige pengemølle, og den højtærede minister så klart siger, at han kan trække alle særkontienes penge ud af nationalbanken, altså via den løbende konto, så tror jeg, der vil være nogen mening i at lade særkonti bestå til dækning af de lovbestemte formål og lade den løbende konto være den konto, hvor eventuelle overtræk hurtigt kan konstateres. Nu skal jeg ikke her komme ind på det meget diskuterende spørgsmål om statens træk på nationalbanken. Den højtærede finansminister er øjensynligt af

[Weikop.]

den opfattelse, at der kun kan trækkes på den løbende konto for at dække de sæsonbestemte udsving mellem statens indtægter og udgifter.

Som man kan forstå af det, jeg her har sagt, vil vi for vort vedkommende meget gerne gå med til en forenkling, men vi mener på den anden side, at det vil være formålstjenligt at overveje, om man alligevel ikke fremdeles skal efterleve den lovgivning, der har forudsat særkonti.

A. C. Normann: Det lovforslag, vi her behandler, er ikke egnet til at vække store lidenskaber. Det har da også bekræftet sig under de tre foregående ordførertaler. Jeg synes, det er glædeligt, at der nu bliver mulighed for en ordning, hvorefter den gamle tyskergejd endelig en skønne dag kan blive afviklet. At statsindtægter, som er bestemt til afskrivning på reguleringskontoen, nu skal indsættes på en løbende konto, tror jeg ikke kan volde nogen betænkeligheder, når vel at mærke det beløb, som årligt afskrives på statsforskrivningen, nemlig 50 mill. kr., er større end de beløb, der ellers ville være blevet brugt til kontoens nedbringelse, hidrørende fra en række små kilder. Disse beløb andrager tilsammen allerede på dette tidspunkt ikke 50 mill. kr. om året og vil sikkert aftage ret betydeligt. Hermed bringes altså en lang række småkonti ud af regnskabet.

Det ærede medlem hr. Damsgaard mente, at vi skulle køre med tyskergejlden i over 50 år endnu, men her vil jeg gerne indføje den bemærkning, at afskrivningen på denne konto ikke behøver at vare i over 50 år. Det er stadig således, at der ekstraordinært kan afskrives på statsforskrivningen, hvis vi skulle komme i besiddelse af ekstraordinære beløb i form af uforudsete appelsiner i den højtærede ministers turban, hvad der dog næppe er nogen udsigt til, og hvad jeg i og for sig ikke vil fremhæve som noget særlig ønskeligt, fordi jeg har erfaring for, at sådanne ekstraordinære beløb som regel optræder i perioder sammen med økonomiske ulykker.

Jeg tror altså for min del, at den forenkling, der her finder sted, vil lette både folketingets og befolkningens muligheder for at bedømme statens finansielle stilling,

statens regnskab, og vil derfor på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget.

Niels Andersen: Jeg betragter det foreliggende lovforslag som en bogholderimæssig forenkling af statsregnskabet og kan på retsforbundets vegne give tilslutning til gennemførelsen deraf.

Alfred Jensen: Jeg kan udtrykke min tilfredshed med, at ministeren har begrundet dette lovforslag i en temmelig udførlig fremsættelsestale.

Vi har ikke noget imod forenklinger eller mod, at regnskaber bliver så overskuelige som muligt. Når jeg alligevel ikke på den kommunistiske gruppes vegne kan udtrykke den samme velvilje over for dette lovforslag, som andre ordførere har gjort, hænger det sammen med bestemmelserne i § 2 om, at man skal afdrage på den løbende konto, der træder i stedet for reguleringskontoen i nationalbanken. Kommunerne har fra første færd vendt sig mod, at det danske folk, som har lidt nok under besættelsen, skulle betale af på denne reguleringskonto. Det har vi gjort, fordi vi mener, at det var tyskerne, der skulle betale disse penge, og det vil altså sige Den tyske Forbundsrepublik, idet det ved de forskellige opgørelser er fastslået, at de erstatninger, der skal ydes i Vesteuropa, skulle ydes af de områder, som Frankrig, England og De Forenede Stater holdt besat. Vi gik også imod, at det danske folk skulle betale afdrag på denne gæld, fordi vi indså, at man herved ville gøre spørgsmålet om erstatning til et andenrangs spørgsmål.

Jeg hører nu, det er blevet sagt, at det ikke behøver at vare 55 år, inden pengene kommer, og jeg skal ikke gå i rette med det ærede medlem hr. A. C. Normann om det, men for mig er der ikke noget, der tyder på, at de penge er i vente i den nærmeste tid. Vi indgår militæraftaler med Vesttyskland; der er truffet en aftale om erstatning til ofrene for den tyske nazismes forfølgelser i forbindelse med besættelsen, og man forbeholder sig stadig væk retten til at gøre krav gældende angående erstatning for de ulykker, krigen har forvoldt her, men man har ikke indtryk af, at der på nogen som helst måde gøres noget for at få

[Alfred Jensen.]

pengene drevet ind, og man skulle synes, at det måtte være det første fornødne, når man indlader sig i makkerskab med en stat som den vesttyske. Vi mener, det er forkert, at det danske folk fortsat skal betale af på den konto, og derfor kan vi ikke tiltræde lovforslaget i den affattelse, det har fået.

Jeg skal indskrænke mig til de bemærkninger, jeg her har gjort, vel vidende, at der kan gøres langt mere gældende i den forbindelse.

Aksel Larsen: Det er vel nok rigtigt, hvad det ærede medlem hr. A. C. Normann siger, at dette lovforslag ikke kan vække de helt store lidenskaber. Det burde det egentlig gøre, men det kan det ikke, fordi man efterhånden er blevet vant til så meget, så der skal adskilligt mere til for at få lidenskaberne i kog. Hvis der ikke skulle mere til, så ville mine lidenskaber være i kog ved at høre denne debat om, at i løbet af et halvt hundrede år vil man have betalt tyskergælden til nationalbanken, og at man håber, det kan ske noget tidligere; det ærede medlem hr. A. C. Normann udtrykker oven i købet, at det vil være tilfredsstillende, hvis man snart kan få afviklet denne tyskergæld i nationalbanken. Ja, det kommer an på, hvem der skal afvikle den. Jeg synes slet ikke, det er tilfredsstillende, hvis det er Danmark, der skal afvikle den, og det er det, der er sket hidtil. (A. C. Normann: Jeg sagde ikke det, det ærede medlem refererer!). Nå, så har jeg altså hørt forkert, så beder jeg det ærede medlem hr. A. C. Normann undskylde. Men det ændrer ikke mit syn på spørgsmålet om Tysklands gæld til nationalbanken. Jeg har hele tiden været, og er det fortsat, af den mening, at den gæld burde naturligvis Tyskland betale, og når den kun forrentes med $\frac{1}{4}$ pct. årlig, forekommer det mig ikke nødvendigt at give sig til at afdrage på den, så klarede både staten og nationalbanken sig nok, og hvis Tyskland også skulle betale

disse renteudgifter, kunne det ikke vippe nogen af pinden, for $\frac{1}{4}$ pct. i rente om året er ærlig talt ikke ret meget. Jeg finder, at selv om det kan være behageligt og i mange henseender fornuftigt at få en rationalisering af bogholderisystemet, var det bedre, hvis man ville anstrenge sig for at få realitetsændringer i dette forhold, så det ikke er den danske stat og de danske skatteydere, der skal betale af på tyskergælden. Jeg ved ikke, om vi ved denne lejlighed kan få en redegørelse fra regeringen — ellers beder jeg om at få den ved anden lejlighed, eventuelt kan regeringen selv vælge den — en redegørelse om, hvilke hensigter og planer man har for at skaffe sig erstatning fra Tyskland for den skade, der er forvoldt Danmark ved den tyske besættelse, og for at få Tyskland til at betale Tysklands gæld til nationalbanken, ikke blot den, der resterer nu, men den gæld, man efterlod sig i maj 1945, plus hvad der ellers er påløbet, og det er ret store beløb. Her må man heller ikke glemme de udgifter, den danske stat har haft til foreløbige erstatninger til koncentrationlejranger, ofre for modstandskampen og deres efterladte o. s. v.

Der er nogle bilag til lovforslaget, og dem er jeg særdeles tilfreds med, men jeg savner ét bilag; jeg ved ikke, om det kan lade sig gøre at få det som bilag til den betænkning, der måtte komme, hvis sagen går i udvalg. Jeg savner et bilag med opgørelse over, hvad der de forskellige år er afbetalt på tyskerkontoen, og hvorfra pengene er kommet, henholdsvis fra beløb konfiskeret hos værnemagere o. lign., fra indirekte skatter eller fra andre kilder. Vi har en sådan opgørelse for årene 1956, 1957 og 1958, men jeg synes, vi burde have en opgørelse for hele tiden siden 1945, og jeg henstiller til den højtærede finansminister at interessere sig herfor.

Må jeg så, da jeg i øvrigt har nævnt, at den danske stat også står i forskud over for Tyskland med erstatning til koncentrationlejranger og andre ofre for den tyske besættelse, have lov til at erindre om, at i

[Aksel Larsen.]

statsministerens åbningstale blev det nævnt, at man havde sluttet en overenskomst med den vesttyske regering om en vis erstatningsbetaling, og at denne overenskomst ville blive forelagt til ratifikation i det danske folketing sammen med et lovforslag fra regeringen om, hvordan pengene skulle betales. Nu kender jeg ikke denne overenskomsts ordlyd og er alene derfor afskåret fra at udtale mig nærmere om den, men dertil kommer naturligvis, at det strengt taget ikke hører hjemme under denne debat, hvorledes overenskomsten er udformet. Jeg mener imidlertid, at den sag, vi her behandler, giver mulighed for at spørge regeringen: hvordan går det med denne sag, som den højtærede statsminister omtalte i åbnings-talen? Hvornår kommer regeringens forslag om ratifikation af overenskomsten, så vi kan lære den at kende? Er forslag om ratifikation af overenskomsten ikke fremkommet endnu af den simple grund, at det ikke behager Bonnregeringen at ratificere den overenskomst, den selv har foreslået? Og endelig: jeg får endda temmelig mange mundtlige og skriftlige henvendelser fra tidligere koncentrationslejr-fanger, som siger eller skriver til mig, at de er ikke klar over, hvorvidt den overenskomst, der skal være sluttet, er tilfredsstillende eller ikke, men de har forstået, at de har mulighed for at få en vis erstatning, og måske er den ikke tilfredsstillende, men de kan i hvert fald godt bruge pengene. De forlanger med en vis rimelighed af mig, at jeg skal skaffe oplyst, hvornår der sker noget, og jeg tillader mig at lade dette fra mange tidligere fanger til mig stillede spørgsmål gå videre til den høje regering, eventuelt til den højtærede finansminister, hvis han er i stand til at besvare det: er der nogen udsigt til, at de beskedne beløb, der formodentlig bliver tale om, inden for en overskuelig fremtid kan komme de tidligere koncentrationslejr-fanger til gode?

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil gerne takke for den om ikke almindelige tilslutning så dog ret udbredte tilslutning til de ideer, der er nedlagt i det foreliggende lovforslag. Det har jo ikke givet anledning til nogen større diskussion undtagen ved-

rørende spørgsmål, som ikke kommer forslaget meget ved.

Der er rejst forskellige spørgsmål vedrørende Tysklands betaling af den gæld, det påførte os under besættelsen, og det ærede medlem hr. Aksel Larsen rejste spørgsmålet om erstatningerne til koncentrationslejr-fanger og andre. Vedrørende dette sidste spørgsmål kan jeg sige, at det er til behandling, særlig i socialministeriet, og der forventes fremsat overenskomst til ratifikation snarest muligt. Om det kan nås inden jul, er jeg ikke sikker på; ellers bliver det umiddelbart efter juleferien.

Vedrørende selve lovforslaget vil jeg sige til det ærede medlem hr. Damsgaard, at problemet om forrentningen af kontiene er et realitetsproblem, og det er jeg meget villig til at drøfte nærmere i det udvalg, der bliver nedsat. Det er rigtigt, at der i øjeblikket foregår en vis modregning, og laver vi kontosystemet om, får vi et tilgodehavende på den løbende konto; dér får vi ingen rente. Det er rimeligt at fastsætte renten af statsforskrivningerne i relation hertil. Jeg tror, det ærede medlem hr. Damsgaard og jeg kan nå resultater på dette punkt.

Så har flere af de ærede ordførere været inde på de 50 mill. kr. Nu er det sådan, at der har hersket mange mytiske opfattelser med hensyn til hele dette kontosystem, og det er baggrunden for, at vi nu søger at ændre det. Det viser sig, at det ikke helt er lykkedes at udrydde forskellige misopfattelser. Man hørte, at det ærede medlem hr. Weikop stadig var bundet lidt til fortiden, og det ærede medlem forsøgte at få rygstød ved at minde om, at også andre af tingets medlemmer havde været det. Men fordi andre ser mere klart på tingene nu end før, behøver det ærede medlem hr. Weikop ikke at blive i de opfattelser.

Til det ærede medlem hr. Alfred Jensen og andre, der har rørt ved de 50 mill. kr., må jeg sige, at hvordan beløbet konteres, har ingen betydning for befolkningens levefod; det er ikke afgørende for befolkningens forbrug eller indkomst eller noget i den retning. Der kan gives en motivering for de 50 mill. kr. ud over en vis hensyntagen til tidligere opfattelser, nemlig visse internationale forpligtelser.

[Finansministeren.]

Med hensyn til de store afskrivninger, der skal finde sted, fandt det ærede medlem hr. Damsgaard, eller måske var det det ærede medlem hr. A. C. Normann, at 50 mill. kr. måske var lidt for stort et beløb. Det er, synes jeg, slet ikke afgørende.

Endelig var der flere, heriblandt det ærede medlem hr. A. C. Normann, der så hen til, at der måske på en eller anden måde kunne falde appelsiner ned i min turban, og denne sammenligning mellem finansministeren og naturens muntre søn takker jeg mange gange for.

Alfred Jensen: Jeg er ikke enig med finansministeren i, at det ikke spiller nogen rolle med de 50 mill. kr., der her betales af på den tidligere reguleringskonto. Man kan selvfølgelig sige, at det har ingen betydning for befolkningens levestandard, men når man ser på det, der har været betalt igennem årene siden 1946, så drejer det sig om betydeligt større beløb. Dertil vil jeg gerne føje, at det har da også betydning, at vi rejser kravet om den erstatning, som tilkommer Danmark, for foruden de 50 mill. kr., der betales af her, betaler staten, så vidt jeg husker, 8 mill. kr. årlig i erstatning og pensioner til dem, der har lidt skade under besættelsen. Det er i og for sig et beløb, som den tyske forbundsstat burde udrede og ikke det danske folk, som det sker nu. Og når man ser, hvor tilbageholdende man er, når det drejer sig om 4-5 mill. kr. til de arbejdsløse, så synes jeg nok, at det er en flothed at sige, at de 50 mill. kr. spiller ingen rolle. Her er tale om 50 mill. kr. til afdrag på tyskergælden. Der er tale om, at vi betaler 8 mill. kr., som Tyskland rettelig burde betale i erstatning til dem, der har lidt skade under besættelsen, og det er derfor, vi ikke kan affinde os med den affattelse, lovforslaget har fået.

Finansministeren (Kampmann): Resultatet af forhandlingerne mellem Danmark og Tyskland om det økonomiske mellemværende har betydning for vor økonomi, men hvordan man konterer beløbene over nationalbanken, har ingen som helst betydning. Det er naturligvis kedeligt, at det ærede medlem hr. Alfred Jensen ikke kan forstå det, men det er der ikke noget at

gøre ved. Det ærede medlem hr. Weikop har heller ikke rigtig forstået det. Det ærede medlem hr. Weikop har endda den opfattelse, at alt efter hvordan man konterer pengene, bruger man flere eller færre penge — en højest ejendommelig opfattelse. Hvor mange penge man bruger, afhænger af den lovgivning, vi vedtager her i tinget, og af finansudvalgets tilslutning til bevilinger.

Weikop: Den højtærede minister mener, at jeg ikke kan forstå det rigtigt, men jeg har sagt, at jeg er ganske enig i, at det er et bogholderispørgsmål. Jeg har på den anden side også sagt, at der formentlig må have været noget fornuft i, at man lavede en særkonto, netop en særkonto, der var til rådighed for ganske bestemte formål i visse love. Jeg kan måske sige det på den måde, at der kunne måske være en større fristelse til at trække hårdt på nationalbanken, hvis den løbende konto altid er positiv. Nu bliver den jo særlig positiv, fordi der bliver overført en milliard kr. Må jeg minde den højtærede finansminister om situationen i 1954, da man praktisk talt standsede salget af obligationer — det var ikke noget stort beløb man solgte dengang, man var inde på at standse salget. Men samtidig udlånte man 500 mill. kr. til boligbyggeriet i 1954-55 med det resultat, at den løbende konto i nationalbanken steg fra 215 mill. kr. i august 1954 til henved 800 mill. kr. i august 1955. Dengang viste det sig tydeligt på kontoen, at der var et underskud på 800 mill. kr., men jeg har villet pege på, at hvis man havde haft den overførsel på 1 milliard, som der i dag er tale om, så havde kontoen været positiv. Selv om den højtærede finansminister siger, at man bruger ikke andre penge end dem, der er bevilget, så har der dog været situationer, hvor man er gået andre veje, f. eks. har skaffet penge til boligbyggeri ad anden vej end den, der dengang var den normale: at sælge statsobligationer.

Finansministeren (Kampmann): Det glæder mig, at det ærede medlem hr. Weikop nu siger, at der her er tale om bogholderi. Det er der også. Om en konto går op med 500 mill. kr. og en anden går ned med

[Finansministeren.]

500 mill. kr., afhænger af, hvad side af regnskabet det står på. Det er stadig bogholderi, ærede medlem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Lars P. Jensen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om privatbanernes pensionsforpligtelser.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 977, fremsættelsen i tidenden sp. 924).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Aage Knudsen: Sidste gang privatbanernes forhold blev drøftet her i tinget, var i samlingen 1955-56, og det resulterede i loven af 16. marts 1956. Ved denne lov bemyndigedes ministeren for offentlige arbejder til at afslutte overenskomster med de i en privatbane interesserede kommuner om, at staten påtog sig at betale 85 pct. af reguleringstillægget til privatbanernes pensionister, imod at vedkommende kommune forpligtede sig til at betale de resterende 15 pct. heraf, også i tilfælde af at vedkommende bane blev nedlagt, alt dog kun for så vidt der ikke kunne skaffes dækning af banens overskud eller, i tilfælde af likvidation, af banens bo. Samtlige kommuner, der er interesseret i en privatbane, er indgået på denne forpligtelse, og loven må siges at have virket tilfredsstillende.

Privatbanernes tjenestemænd, der hidtil i det væsentligste har fulgt de for statens tjenestemænd gældende lønnings- og pensionsregler, har helt naturligt fremsat ønske om, at dette også fremover må blive tilfældet, således at den ny tjenestemandsløvs aflønnings- og pensionsregler fremtidig også måtte gælde for privatbanernes tjenestemænd.

I anledning af denne henvendelse har der af ministeriet for offentlige arbejder været nedsat et udvalg med repræsentanter for ministerierne, privatbanerne, Danske Privatbaners Pensions- og Enkekasse af 1898, banernes tjenestemandsgeselskaber og de fire kommunale organisationer. I udvalget har der været fuld enighed om at imødekomme tjenestemændenes ønsker, og det lønnings- og pensionsreglement, der i det væsentlige følger den ny tjenestemandsløvs, er af udvalget enstemmigt indstillet til ministeriets godkendelse.

I den ny tjenestemandsløvs af 1958 er lønningerne fastsat som bruttolønninger i stedet for som hidtil som en grundløn med reguleringstillæg og midlertidige tillæg, og det samme er tilfældet for de fremtidige pensioners vedkommende. Det vil altså sige, at de regler, som fandtes i loven af 1956, ikke mere kan bruges, fordi der ikke mere er denne opdeling af lønningerne i grundløn og tillæg, og da det ikke ville være rimeligt, at staten og kommunerne ved en anden form for beregning af pensionerne blev fritaget for de indgåede forpligtelser, har det været udvalgets opgave at finde frem til en art konvertering efter den nye beregningsform af de fremtidige pensioner på en sådan måde, at man så vidt muligt bevarer den nuværende byrdefordeling mellem pensionskasserne, staten og kommunerne.

En aktuarmæssig statusopgørelse for Pensionskassen af 1898 viser, at denne med et bidrag på 10 pct. af de fremtidige bruttolønninger for tiden kan tilsvare 31,2 pct. af de nye pensioner; bidraget på de 10 pct. skulle svares med 6 pct. af banerne og 4 pct. af tjenestemændene; disse skal dog de første 6 år betale 5 pct. Det hænger sammen med at tjenestemændene ved privatbanerne hidtil har betalt en større procentandel til pensioneringen end den, der er gældende for tjenestemændene ved staten. Banerne og tjenestemændene har sluttet aftale om, at tjenestemændene i de første 6 år betaler 5 pct. og herefter de for tjenestemænd normale 4 pct. af lønningerne. Pensionskassen skønner, at der vil være mulighed for, hvis forholdene arter sig roligt for privatbanerne, at procenten ad åre kan blive forhøjet, så den kommer op over de 31,2. Pensionskassen betaler i dag grundpensionen og yder efter de gældende regler